

POKROK ZÁPADU

SLAVNOSTNÍ ČÍSLO K ČESKÉMU DNI NA VÝSTAVĚ ZAMISSISSIPPSKÉ.

ZDAR ZÁPADU.

Ó lány nezměrné a nepěznírné stepi,
jež tisíc proudů smavých v luhy žírné třepí,
jež horstev řetězy a sierr sněžný sráz
v niv pásma dělí — s touhou zdravím vás!

To vaše plochy štré jsou a vlny plání,
řek valných koryta, sklon smaragdových strání
a moře klasů zlatých v ruchu šumivém,
jež poutníka vždy chvátí obdivem.

Ó prerie, ty drsná krasavice divá,
kde v pustém křovisku se vík a chřestýš skrývá,
kde v chechtot hrdlíčků se vtírá dravců skřek,
ach, kam se poděl panenský tvůj vděk?

Kam zapadly srn hnědých lehkonosné tlupy?
Proč nečihají nad padolem lační supi,
tu křídly šustíce, až v skonu pochýlí
šij tučnou bison, s hřívou v zátylí?

Ej, jiný, lomozný duch vane nad prérií!
Zvěř plachou děsí, jak tu letem blesku mjíj
na páry perutích, s ohonem obrovským,
děšť jisker metaje a chrle dým.

A podél jeho cesty, ze železa skuté,
se domků bílých kupí šik, jak plachty vzduté,
měst rušných vzniká zápol neklidný a chvat —
ach, navždy ticho dumné přchlo ztad!

V háv nový oděly se nepěznírné lány:
hrst zлата dobýval tu člověk z každé rány,
již rádem rozdrásal a potem zavlažil —
a člověk mozolů tu nevážil!

Vy, zákopníci chrabří, kteří s holou dlaní
jste přišli na poušť tesknou, pohleďte dnes na ni!
Od "Otce vod" v dál mlžnou přes Skalných hor štít
se rozlil sladkým proudem blahobyť!

Zdar věnčil vaši práci lopotnou a tvrdou
a zřete-li teď na květ její s myslí hrdou,
jak ruka dovedná jí dala luzný tvar,
tož přáno budiž znovu: Zdar vám, zdar!

BARTOŠ BITNER.

Hlavní členové společného výboru pro uspořádání českého dne na výstavě zamississippijské.

Václav Bureš,
tajemník výboru.

Pani Em. Bandhauerová,
náměstka předsedy.

Anton Kment, předseda výboru.

Rudolf Havelka,
proz. předseda.

Pi. L. Kunclová,
předs. dámského odboru.

ČESKÉMU DNI.

Co bájí, zvěští, bohatýrských písní
nám myslí táhlo, když jsme rodnou vlast'
opouštěli s onou nevýslovnou tísní
srdce, jež nás bouřně láskou ždalo stát!

Svobodu a pouta bědna otroka
my vyvázili nejsvětějším citem
a s tíží hole znaveného poutníka
jsme stanuli za mořem, naším cílem!

My nešli na výboj, nám v úděl byla práce,
my právo ctili, jeho svatý pramen
jsme hledali a v pospolitě pásce
tužili se vzrůst a vejít v český eden!

Za slunce dráhou, leskem jeho plání,
jak za svým Bohem kdysi mudřec král,
my od východu mořem, lesem, strážní
se ubírali mužně v nekonečnou dál.

A každou píď své země, nové vlasti,
jsme silou rvali mužných paží svých,
my zápasili s živly, přemáhali strasti,
my chtěli doma být při krbech rodinných!

A jsme, a kolem čeští skřítci,
z Blaníku rytíři a Krakonoš
a Bílá paní a ostatní všicki
českou drží stráž a původnost!

Po létech drahých nadešel zas den,
kdy mocně hnuto srdcem, vzpomínkami,
Čech v Čechu vidí zase bratra jen,
jej touží obejmout a slze v lásce roní!

Co dělá matka, otec, drazí v dále,
co dělá Vlast' a česká sirota,
což, Perune, neslyšíš, hromů králi,
což věčně bude v Čechách vlásti cizota?

Sem na nás hleď, jsmet' volný český lid,
a pýchou Columbie, jako každý jiný,
ve vlasti nové známe klidně žít
a pro ní mřít! Jen v svobodě jsme silni.

JOSEF ČERNÝ.

ČESKÝ DEN.

"Žijeme ve světě bídy a nevědomosti a jest svatou povinností každého pokusiti se, aby onen malý kout, který jeho vlivu podléhá, učinil šťastnějším a vědomějším, než jakým byl do doby jeho příchodu!"

Tato slova Tomáše H. Huxley-e podnes stejně platí a my, znajíce sebe a svou národní existenci, měli bychom je nesmazatelně vepsati ve svou mysl a zvláště si jich vzpomenouti dnes v náš slavný Český den!

Čím je nám Český den?

Echem naší staré české slávy, manifestací našeho bytí a přísahou věrnosti naší národní myšlence pod záštitou slavné Unie!

To jest heslem dnešního dne.

Však co jest příčinou té okázalosti, toho nadšení, proč tak svorně jsme se vzchopili, že jeden jenom hárá nás všech nitrem cit:
Ať nás vidí svět!

Jsme Popelkou Evropy, již při domácím krbě rakouské macechy dostalo se pouze ústrků, běd a přikofí; ač právem prvo-rozená, obrána o zděděné své šperky, dobrou byla pouze k úsluhám. Zlobou všech, již znali její krásu, snaženo jí zabrániti v cestě k srdci světa. Však ejhle, dnes ji vidí na triumfálním voze, to poupě krasavice v růži rozkvětlé, a její průvod z pohádky, tisíce hlav a jáset nadšení!

Kolem stojí lid všech řečí světa a druh druhá se táže po jméně paní, odkud přišla?

A slyšíš šeptat, mluvit, volat, jásat:

NECHT' ŽIJE ČECHIE!

To jest ten pravý tón, jež vyloudit jsme chtěli!

Nám nešlo o okázalost obvyklého druhu, o bujnou radost krátké chvíle, o hřmot a výskot! Toho všeho daleci jsme byli, však mužně, své důstojnosti národní vhodným způsobem, vyvrátit jsme chtěli klamnou lež, jež předivem zloby, nenávisti a klamu nás snažili se obetkati.

Jsmet' Čechy, věrnými bratry oněch v ujařmené drahé rodné vlasti a s celou svou mocí siliti je chceme v jich titanském boji a získati jim toho, co oceniti nelze: sympatií světa, úcty jeho!

Z počátku uvedli jsme Huxley-ových slov, jež nabádají každého "osvětliti onen malý kout, který jeho vlivu podléhá, aby jej učinil šťastnějším, vědomějším!"

Svým "Českým dnem" náš Český Západ koná svou nejsvětější ideální česko-americkou povinnost, slavě vzrůst a rozmach zamississippijských států Unie svým českým způsobem.

Vítáme Vás všechny v přátelství a lásce, již přišli jste od Atlantiku i od Pacifiku, od jezer Kanadských a Mexického Gollu, ze všech končin, ze všech směrů země!

Vítáme Vás zákopníky staré, česko-americkou prvou gardu, paní vzácné, dívčí českou krásu, Vás mládce statné, naši českou pýchou!